

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Forslaget har til formål at sikre, at husstande hvor den ene ægtefælle eller samlever afgår ved døden, eller der i øvrigt indtræder en social begivenhed, der reducerer antal beboere i husstanden, ikke bliver bragt i en u hensigtsmæssig økonomisk og social situation. Hermed menes især en situation, hvor lejer af økonomiske årsager er nødt til at fraflytte sin lejebolig, fordi husstanden ikke længere opfylder boligsikringsreglernes krav om forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere.

1.1. Baggrunden for forslaget

Hovedreglen i de gældende regler om boligsikring er, at husstande kun er berettiget til boligsikring, hvis antallet af beboelsesrum ikke overstiger antallet af beboere med mere end 1. Kommunalbestyrelsen kan dispensere fra disse regler, hvis særlige omstændigheder taler herfor, f.eks. i tilfælde af skilsmisse eller dødsfald i familien, hvor der i en periode er behov for at skabe sikkerhed for den efterladte.

Således som reglerne er formuleret i gældende Inatsisartutlov om boligsikring i lejeboliger, har en efterlevende ægtefælle eller samlever efter et dødsfald eller anden social begivenhed ikke et retskrav på at oppebære boligsikring, når antallet af beboelsesrum som følge af et dødsfald overstiger antallet af beboere med mere end 1. Hvorvidt boligsikringen kan oprettholdes efter en ægtefælle eller samlevers død, beror i dag på kommunalbestyrelsens vurdering af, om der skal meddeles dispensation fra forholdet mellem beboelsesrum og antallet af beboere i husstanden i den konkrete situation.

Med nærværende forslag til Inatsisartutlov ønsker Naalakkersuisut at sikre, at husstande, hvor der indtræder en social begivenhed, ikke samtidig mister retten til boligsikring, fordi husstanden som følge af begivenheden ikke længere opfylder kravet om, at der kun ydes boligsikring, hvis antallet af beboelsesrum ikke overstiger antallet af beboere med mere end 1 person. I værste fald er konsekvensen i praksis, at lejer som følge af den mistede boligsikring må forlade sin lejebolig uden at have en erstatningsbolig, eller at lejer kommer i restance med sin husleje uden udsigt til at kunne betale.

2. Hovedpunkter i forslaget

Naalakkersuisut foreslår med nærværende forslag til Inatsisartutlov, at lejer har et retskrav på at oppebære boligsikring i en rimelig periode, indtil lejer har haft mulighed for at ansøge om og gennemføre en ønskeflytning til en lejebolig eller finde en lejebolig hos en anden udlejer, der opfylder kravene om forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere.

Nærværende forslag til ændring af Inatsisartutlov om boligsikring i lejeboliger regulerer ikke retten til at forblive i et lejemål, eksempelvis hvorvidt en samlever, som ikke er medunderskriver af lejekontrakten, har ret til at fortsætte lejemålet ved lejerens død. Dette reguleres alene af lejeforordningen. Nærværende forslag regulerer alene retten til fortsat at oppebære boligsikring. Ved ”lejer” forstås enten den hidtidige lejer eller en efterladt, der overtager lejemålet efter reglerne i lejeforordningen.

Hvorvidt en lejer kan anmode udlejer om at anvise en mindre lejebolig, der er i overensstemmelse med kravene til forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere, reguleres af lejeforordningen. Lejeren har ikke i medfør af lejeforordningen et retskrav på, at udlejer skal anvise en mindre lejebolig, men lejeren kan i medfør af lejeforordningen lade sig opnotere på en ønskeflytningsliste i Selvstyrets og kommunernes udlejningsboliger. Den samme praksis for ønskeflytning gør sig gældende for private udlejningsejendomme, der ejes og administreres af det af Grønlands Selvstyre 100 % ejede boligselskab Illuut A/S. For så vidt angår øvrige private udlejningsejendomme findes ikke en fast praksis for, at lejere kan ansøge om en ønskeflytning til eksempelvis en mindre lejebolig.

Naalakkersuisut vurderer, at perioden, hvor lejer skal været berettiget til at oppebære boligsikring, skal være tilstrækkelig lang til, at lejer også i praksis har en reel mulighed for at gennemføre en ønskeflytning eller finde en lejebolig hos en anden udlejer. Det er vurderingen, at en periode på 24 måneder er rimelig tid til, at lejer kan opfylde reglerne for at opnå boligsikring. Der er ved fastlæggelsen af periodens længde lagt vægt på såvel det rent praktiske ved at gennemføre en ønskeflytning eller finde en anden udlejer, men også det rent menneskelige.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1
	I Inatsisartutlov nr. 23 af 7. december 2015 om boligsikring i lejeboliger, foretages følgende ændringer:
<p>§ 3. Hvis antallet af beboelsesrum overstiger antallet af beboere med mere end én, kan der ikke ydes boligsikring.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen kan dispensere fra bestemmelsen i stk. 1, hvis særlige omstændigheder taler derfor.</p>	<p>1. I § 3 indsættes efter <i>stk. 1</i> som nyt <i>stk. 2-4:</i></p> <p>” <i>Stk. 2.</i> Hvis antallet af personer i en boligsikringsmodtagers husstand reduceres som følge af dødsfald eller anden social begivenhed, finder stk. 1 ikke anvendelse i de første 6 måneder efter den sociale begivenheds indtræden.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Hvis antallet af personer i en boligsikringsmodtagers husstand reduceres som følge af dødsfald eller anden social begivenhed, finder stk. 1 endvidere ikke anvendelse</p>

	<p>fra det tidspunkt, hvor boligsikringsmodtager over for kommunalbestyrelsen dokumenterer at have søgt anden lejebolig, hvor antallet af beboelsesrum ikke overstiger antallet af personer i husstanden med mere end én, og indtil 24 måneder efter den sociale begivenheds indtræden.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Afslår boligsikringsmodtager et boligtilbud, der opfylder kravet til forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere i husstanden, finder stk. 1 uanset stk. 3 anvendelse fra tidspunktet for afslaget, dog tidligst 6 måneder efter den sociale begivenheds indtræden.”</p> <p><i>Stk. 2</i> bliver herefter <i>stk. 5</i>.</p> <p>2. <i>Stk. 2</i>, som bliver <i>stk. 5</i>, affattes således: ” <i>Stk. 5.</i> Kommunalbestyrelsen kan dispensere fra bestemmelserne i stk. 1 til 4, hvis særlige omstændigheder taler derfor.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2018.</p>

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget forventes ikke at medføre øgede økonomiske byrder for det offentlige. Forslaget medfører, at modtageren af boligsikring kan bibeholde retten til boligsikring i en periode efter ægtefællens eller samleverens dødsfald eller indtræden af anden social begivenhed, der reducerer antal personer i husstanden. Der er tale om udgifter til boligsikring, som det offentlige allerede afholder udgifterne til.

Selv om det måtte blive lagt til grund, at det offentlige påføres udgifter til boligsikring, som det offentlige ikke ville have, når en lejer ikke længere opfylder kravene til forholdet mellem antallet af beboelsesrum, er det vurderingen, at disse udgifter til fulde opvejes af det offentlige besparelse på udgifter til eventuel socialhjælp og genhusning, såfremt lejer udsættes af sin nuværende lejebolig, fordi lejer mister sin boligsikring.

Forslaget forventes ikke at medføre øgede administrative byrder for det offentlige. Forslaget forventes at medføre en forenkling af kommunernes administration af Inatsisartutloven, idet kommunen ikke længere skal foretage en konkret vurdering af, hvorvidt der i tilfælde af ægtefælle eller samlevers dødsfald skal dispenseres fra kravene til forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere, således den efterladte kan opretholde boligsikring i en periode. Med forslaget får den efterladte et retskrav på at oppebære boligsikring i op til 24 måneder.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Det er vurderingen, at forslaget ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Det er vurderingen, at forslaget ikke har konsekvenser for miljø, natur eller folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Det er vurderingen, at forslaget har positive økonomiske og sociale konsekvenser for borgerne. Forslaget sikrer, at husstande, hvor den ene ægtefælle eller samlever afdør ved døden, eller der i øvrigt indtræder en social begivenhed, der reducerer antal personer i en husstand, ikke bliver bragt i en u hensigtsmæssig økonomisk og social situation. Hermed menes især en situation, hvor lejer af økonomiske årsager er nødt til at fraflytte sin lejebolig, fordi husstanden ikke længere opfylder boligsikringsreglernes krav om forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Det er vurderingen, at forslaget ikke har andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget er den 16. maj 2017 offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl med høringsfrist den 15. juni 2017.

Forslaget har i perioden 16. maj til 15. juni 2017 været i høring hos følgende høringsparter: Formandens Departement, Departementet for Fiskeri og Fangst, Departementet for Finanser og Skatter, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi, Departementet for Sundhed, Departementet for Råstoffer, Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger, Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke, Departementet for Selvstændighed, Udenrigsanliggender og Landbrug, Departementet for Natur og Miljø, KANUKOKA, Det Sociale Ankenævn, Kommunernes Revision, Kattuffik Utoqqaat Nipaat, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Dansk Institut for Menneskerettigheder, Inooqat, MIO, IMAK, AK, NUSUKA, SIK, PIP, Grønlands Erhverv, ASG, PPK, KNAPK, Agerskov Consulting, GrønlandsBanken, BankNordik, Grønlands Revisionskontor A/S, EY

Grønland, A/S Boligselskabet INI, Iserit A/S, Illuut A/S, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq.

Følgende høringsparter har meddelt, at de ikke har bemærkninger til forslaget:

Institut For Menneskerettigheder, Departementet for Råstoffer, Qeqqata Kommunia.

Høringssvar, der indeholder kommentarer til tekniske samt sproglige fejl og mangler, er uden yderligere bemærkninger indarbejdet i forslaget. Andre indkomne høringssvar med bemærkninger til forlagets materielle indhold, er gengivet nedenfor med bemærkninger hertil skrevet i kursiv.

Der er ved høringsfristens udløb modtaget svar fra følgende høringsparter:

1. Departementet for Finanser og Skatter

Departementet for Finanser og Skatter vurderer, at den foreslåede ændring af loven om boligsikring har minimal betydning for de offentliges udgifter til boligsikring, da den foreslåede ændring vurderes at omfatte meget få personer. Dermed er departementet enig i, at ændringsforslaget ingen økonomiske konsekvenser har for det offentlige.

2. Departementet for Sundhed

Departementet for Sundhed takker for høringen. Departementet er glad for dette lovforslag, da det skaber større tryghed, og mere gennemskuelig lovgivning indenfor boligsikring, da vi deler Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsenes overbevisning om at det er omkostningsneutralt og kommer borgerne til gode.

3. Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger

For at kunne komme med et præcist høringssvar, har departementet indhentet yderligere oplysninger fra A/S Boligselskabet INI om ventetiderne til en ønskeflytning i de forskellige byer.

A/S Boligselskabet INI oplyser, at den gennemsnitlige ventetid for de 10 sidste ønskeflytninger ser ud som nedenstående tabel. Bemærk venligst at det er et øjebliksbillede, da mange ventende på ønskeflytningslisterne, ønsker helt specifikke områder, og derfor vælger at vente lang tid. INI er ligeledes overgået til opslag, fremfor at fremsende boligtilbud pr. post, og dette kan også have indflydelse på ventetiden.

Ummannaq & Qaanaaq har kun haft enkelte ønskeflytninger indenfor de seneste 10 år.

By	Gennemsnit ventetid BY i mdr.
----	-------------------------------

Nanortalik	11
Qaqortoq	19
Narsaq	12
Paamiut	29
Nuuk	66
Maniitsoq	18
Sisimiut	17
Kangaatsiaq	18
Aasiaat	56
Qasigiannugit	7
Ilulissat	35
Qeqertarsuaq	10
Uummannaq	Ikke nok data til beregning
Upernavik	7
Qaanaaq	Ikke nok data til beregning

Som det kan ses af tabellen, er der i Nuuk, Aasiaat, Paamiut og Ilulissat mere end 24 måneders gennemsnitlig ventetid på ønskeflytning. For de nævnte byer kan der være økonomiske konsekvenser for de lejere, der ikke kan nå at flytte til en mindre bolig, inden der er gået 24 måneder. Der skal gøres opmærksom på, at ventetiden kan variere på et givent tidspunkt, da der er tale om et øjebliksbillede.

Svar: Det anerkendes, at der kan være særlige omstændigheder omkring den aktuelle venteliste for ønskeflytninger i lejerens by og bygd, der medfører, at lejerer ikke har praktisk mulighed for at flytte til en mindre lejebolig, inden udløbet af fristen på 24 måneder. Der er i undtagelsesbestemmelsen i stk. 5 indsat en mulighed for, at kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering kan dispensere fra fristen på 24 måneder, herunder hvis ventetiden på en lejebolig for den konkrete lejer overstiger 24 måneder.

4. Det Sociale Ankenævn

Generelt:

Det Sociale Ankenævns sekretariat foreslår, at bestemmelsen omformuleres, således det tydeligere fremgår, at lejer har krav på at oppebære den hidtidige boligsikring i en periode på 6 måneder efter begivenheden, som anført i bemærkningerne til forslaget § 1, herunder således det fremgår eksplicit af bestemmelsen, hvornår fristen på de 6 måneder regnes fra.

Det er Det Sociale Ankenævns sekretariats vurdering, at forslaget nuværende formulering kan give anledning til tvivl i den henseende.

Det Sociale Ankenævns sekretariat foreslår derfor, at bestemmelsen eventuelt formuleres således: ”Stk. 2. I husstande, hvor modtageren af boligsikring eller dennes samlever afgør ved døden eller der indtræder anden social begivenhed, der reducerer antallet af personer i husstanden, er lejer uden nogen tiltag berettiget til at oppebære den hidtidige boligsikring i 6 måneder. Hvis lejer inden 6 måneder dokumenterer overfor kommunalbestyrelsen, at der er indgivet ansøgning til udlejer om at flytte til en lejebolig, der opfylder kravene til antallet af beboelsesrum, jf. stk. 1, er lejer berettiget til at oppebære den hidtidige boligsikring i 24 måneder.”

Svar: Bemærkningerne er indarbejdet i stk. 2 til 4 i fornødent omfang. Det fremgår herudover af bemærkningerne til stk. 2, at fristen på 6 måneder skal regnes fra den dato, hvor den pågældende ægtefælle eller samlever er afgået ved døden eller den sociale begivenhed i øvrigt er indtrådt.

Det fremgår af bemærkningerne til § 1: ”Hvis den krævede dokumentation ikke er fremsendt inden 6 måneder fra begivenheden, ophører den hidtidige boligsikring automatisk.” Det foreslås, at det fremgår af bemærkningerne, at kommunen bør meddele dette skriftligt til lejer, samt hvad der kræves i disse situationer, for at kommunerne lever op til deres vejledningspligt.

Svar: Kommunalbestyrelsen vejledningspligt er indarbejdet i bemærkningerne til stk. 2 til 4.

Det Sociale Ankenævns sekretariat finder, at det af bemærkningerne bør fremgå, hvorledes kommunalbestyrelsen forholder sig til en situation, hvor modtageren af boligsikring har ansøgt om en anden lejebolig, der opfylder kravene, men ikke tager imod en eventuelt tilbudt bolig, der opfylder kravene efter hovedreglen i stk. 1.

Svar: Der er indarbejdet et stk. 4, hvor det præciseres, at lejer har pligt til at tage imod et boligtilbud, der opfylder kravene til forholdet mellem beboelsesrum og antal beboere. Hvis lejer afslår et boligtilbud, der opfylder forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antal af beboere, bortfalder lejerens ret til boligsikring i medfør af stk. 3.

Det Sociale Ankenævns sekretariat ønsker at benytte lejligheden til at henlede departementets opmærksomhed på, at der ikke i Inatsisartutlov nr. 23 af 7. december 2015 om boligsikring i lejeboliger er taget fuldt ud stilling til rekursinstansen. Derfor foreslår Det Sociale Ankenævns sekretariat, at det i forbindelse med denne foreslåede ændring af Inatsisartutlov nr. 23 af 7. december 2015 om boligsikring medtages.

Svar: Administrativ rekurs indebærer, at et forvaltningsorgan kontrollerer et andet forvaltningsorgan efter en klage fra en borger. Det fremgår af § 16 i inatsisartutlov om boligsikring, at afgørelser truffet efter inatsisartutloven kan påklages til Det Sociale Ankenævn. Det er vurderingen, at der herved er taget stilling til lejerens klageadgang.

5. Kommuneqarfik Sermersooq

Kommuneqarfik Sermersooq har følgende bemærkninger til de enkelte bestemmelser i forslaget:

Af forslaget fremgår, at lejer er ”berettiget til at oppebære den hidtidige boligsikring i op til 24 måneder”. Ved at benytte formuleringen ”hidtidige boligsikring” kan der opstå den misforståelse, at boligsikringsbeløbet fastfryses som en rettighed i 24 måneder, uafhængig af fx væsentlige indkomstændringer i husstanden i perioden. Kommuneqarfik Sermersooq foreslår derfor, at ordvalget i bestemmelsen ændres til: *kan lejer oppebære retten til boligsikring i op til 24 måneder.*

Svar: Bemærkningerne er indarbejdet i stk. 3. Forslaget til undtagelsesbestemmelserne i stk. 2 og 3, vedrører alene de tilfælde, hvor husstanden som følge af dødsfald eller anden social begivenhed ikke længere opfylder kravet om, at antallet af beboelsesrum ikke må overstige antallet af beboere med mere end én. Der er således ikke tale om, at lejeren har et generelt retskrav på, at boligsikringen fastfryses i 24 måneder uanset lejerens indkomstforhold i øvrigt. Lejeren er i medfør af § 6, stk. 2, fortsat forpligtet til at underrette kommunalbestyrelsen om ændringer i forhold af betydning for ret til boligsikring og kommunalbestyrelsens beregning af boligsikring. Bemærkningerne til § 3, stk. 2 til 4, er præciseret i overensstemmelse hermed.

6. KANUKOKA

KANUKOKA efterlyser de beregninger, som ligger til grund for antagelsen om, at lovforslaget medfører reducerede sociale udgifter og mindre administrative driftsudgifter for kommunerne.

Svar: Som det fremgår af Almindelige bemærkninger, afsnit 3, økonomiske og administrative konsekvenser: ”Forslaget forventes ikke at medføre øgede økonomiske byrder for det offentlige.” ”Selv om det måtte blive lagt til grund, at det offentlige påføres udgifter til boligsikring, som det offentlige ikke ville have, når en lejer ikke længere opfylder kravene til forholdet mellem antallet af beboelsesrum, er det vurderingen, at disse udgifter til fulde opvejes af det offentliges besparelse på udgifter til eventuel socialhjælp og genhusning, såfremt lejer udsættes af sin nuværende lejebolig, fordi lejer mister sin boligsikring.”

7. MIO - Børnetalsmanden

Generelle bemærkninger

Børnetalsmanden ser positivt på, at formålet med lovforslaget er at sikre, at husstande, hvor den ene ægtefælle eller samlever afgår ved døden - eller der i øvrigt indtræder en social begivenhed, der reducerer antal beboere i husstanden - ikke vil blive bragt i en u hensigtsmæssig økonomisk og social situation. Dermed mister husstanden ikke retten til boligsikring, fordi husstanden ikke længere opfylder kravet om, at der kun ydes boligsikring, hvis antallet af beboelsesrum ikke overstiger antallet af beboere med 1 person. Det fremgår derudover af lovforslaget, at perioden, hvor lejer vil være berettiget til at oppebære den hidtidige boligsikring, er 24 måneder. De 24 måneder vurderes at være tilstrækkelig lang tid til at lejer kan gennemføre en ønskeflytning eller finde en lejebolig hos en anden udlejer. Børnetalsmanden anser det som nødvendigt, at der først og fremmest – og uagtet periodens længde – tages højde for, om der er hjemmeboende børn under 18 år.

Jf. Børnekonventionens artikel 27, har børn ret til en tilfredsstillende levestandard – mad, tøj og bolig, og det er forældrenes primære ansvar at tilvejebringe denne samt statens forpligtelse at hjælpe, hvis dette er nødvendigt.

Det vil derfor være anbefalelsesværdigt, at der i lovgivningen forinden tages udgangspunkt i om der er børn i hjemmet. Dette gælder særligt under de omstændigheder, at der er anbragte børn udenfor hjemmet, hvor det skønnes hensigtsmæssigt at bevare børnenes værelse til eventuel hjemgivelse.

Ifl. Børnekonventionens artikler 7, 8, 9 og 10 har børn ret til at kende og blive passet af deres forældre, have kontakt til disse, bevare sin identitet og ikke blive adskilt fra sine forældre, med mindre adskillelsen er nødvendig af hensyn til barnets tarv.

Børnetalsmanden er glad for, at forslaget forhindrer, at lejer af økonomiske årsager er nødt til at fraflytte sin bolig, fordi husstanden ikke længere opfylder boligsikringsreglernes krav. Og med en tilføjelse af en formulering om forbehold for de 24 måneder, såfremt der er hjemmeboende børn, støtter Børnetalsmanden forslaget.

Svar: Der er i § 3, stk. 5, indarbejdet en udvidelse af kommunalbestyrelsens mulighed for at dispensere for forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere, således kommunalbestyrelsen udover stk. 1 også har mulighed for at dispensere fra fristen på 24 måneder i stk. 3. Dispensationsbestemmelsen i stk. 5 giver plads til, at der kan vises menneskelige og fornuftige hensyn, såfremt situationen viser et behov herfor, herunder at der efter en konkret vurdering kan tages særligt hensyn til alderen på lejerens eventuelle hjemmeboende børn, herunder hvis ændringen i husstandssammensætningen sker som følge af, at et barn bliver anbragt udenfor hjemmet, hvor det skønnes hensigtsmæssigt at bevare barnets værelse til en eventuel senere hjemgivelse.

8. Grønlands Erhverv

Som udgangspunkt skal Grønlands Erhverv (GE) tilslutte sig hensigten med at "automatisere" en forlængelse af retten til boligsikring i en situation som de i lovforslaget beskrevne.

Forslaget rejser om ikke et problem, så i al fald et spørgsmål, som det ikke af forslaget fremgår er blevet overvejet/adresseret:

Af bemærkningerne til den **nugældende** § 3, stk. 2, fremgår bl.a. følgende:

"Særlige omstændigheder kan også foreligge, hvis et barn bliver anbragt udenfor hjemmet, hvor det skønnes hensigtsmæssigt at bevare børnenes værelser til evt. hjemgivelse. Bestemmelsen giver plads til, at der kan vises menneskelige og fornuftige hensyn, såfremt situationen viser et behov herfor."

Umiddelbart kan denne passus forstås på den måde, at den nugældende § 3, stk. 2, også finder anvendelse i en situation, der ikke nødvendigvis betyder, at der partout skal ske en fremtidig flytning, alternativt at modtageren af boligsikringen søger for at bringe antallet af beboere i boligen op på det tidligere niveau.

Dette forstået på den måde, at kommunens dispensationsmulighed i den nugældende § 3, stk. 2, godt (ved et barns anbringelse udenfor hjemmet) kan munde ud i, at lejer stadig kan få den samme boligsikring, selvom der de facto er mere end et "ledigt" værelse i lejligheden, efter at barnet er blevet anbragt udenfor hjemmet, uden at dette nødvendigvis bliver knyttet sammen med en betingelse om en fremtidig flytning m. v.

Denne mulighed ses der ikke at være taget højde for i det nye forslag. Her munder situationen altid ud i, at der skal ske fraflytning. Man kan med en vis pondus påstå, at det er det, der gives køb på, når man gør forlængelsen "automatisk" og ikke-afhængig af en ansøgningsprocedure. Da det nævnte citat fra bemærkningerne til den nugældende bestemmelse repræsenterer et væsentlig socialt aspekt, som boliglovgivningen og støttemulighederne i forbindelse hermed vel skal tage højde for, anmodes departementet at meddele, hvorvidt dette aspekt er indgået i overvejelserne i forbindelse med det nye forslag.

Hvis det er tilfældet, anmodes departementet om at meddele incitamentet for, at man ikke har fundet en løsning i det nye forslag på det nævnte sociale aspekt.

Svar: Undtagelsesbestemmelserne i stk. 2 og 3 og kommunalbestyrelsens bemyndigelse til at dispensere fra forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere udelukker ikke hinanden. Dispensationsbestemmelsen i stk. 5 er blevet præciseret, således der er tale om en opsamlingsbestemmelse, som skal tilgodese beskyttelsesinteresser, der er anerkendt i inatsisartutlovens stk. 2 og 3, men hvor de udtrykkelige undtagelsesbestemmelser har vist sig at være utilstrækkelige. Der henvises til bemærkningerne nedenfor til § 1, nr. 2.

9. SIK

SIK støtter lovforslaget, som sikrer, at husstande, hvor der indtræder en social begivenhed, ikke samtidig mister retten til boligsikring, fordi husstanden som følge af begivenheden ikke længere opfylder kravet om, at der kun ydes boligsikring, hvis antallet af beboelsesrum ikke overstiger antallet af beboere med mere end 1 person. SIK finder det således positivt, at lejer får et retskrav på at kunne oppebære den hidtidige boligsikring i 6 måneder efter at den sociale begivenhed er indtruffet, og op til 24 måneder, under forudsætning af, at lejer har ansgigt om en ønskeflytning til en anden bolig, der opfylder kravene om forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere. SIK skal dog foreslå, at grænsen på de 24 måneder hæves til 5 år, såfremt man uforskyldt ikke kan flytte til en anden - og mindre og formodentlig dermed billigere bolig - fordi der ikke er nogen sådanne boliger til rådighed inden for en kort årrække. Vi ved jo, at der f.eks. i Nuuk er en meget lang ventetid for at få en almen bolig.

Svar: Det anerkendes, at der kan være særlige omstændigheder omkring den aktuelle venteliste for ønskeflytninger i lejerens by og bygd, der medfører, at lejeren ikke har praktisk mulighed for at flytte til en mindre lejebolig, inden udløbet af fristen på 24 måneder. Der er i undtagelsesbestemmelsen i stk. 5 indsat en mulighed for, at kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering kan dispensere fra fristen på 24 måneder, herunder hvis ventetiden på en lejebolig for den konkrete lejer overstiger 24 måneder.

SIK skal foreslå, at der sker 2 justeringer af lovteksten til et nyt § 3, stk. 2. For det første foreslås det, at ordet "ægtefælle" indsættes i bestemmelsen, således at ordlyden bliver

"I husstande, hvor modtageren af boligsikring eller dennes ægtefælle eller samlever afgår ved døden.....".

Svar: Bemærkningerne er indarbejdet i forslaget.

SIK foreslår ligeledes, at der i stk. 2 [nu stk. 3] indsættes følgende sætning til slut i bestemmelsen:

"Kravet til dokumentation kan ligeledes opfyldes ved, at lejer dokumenterer, at der er ansøgt om en mindre lejebolig på det private lejemarked eller, at lejer har skrevet sig op til en venteliste til almene lejeboliger".

Sidstnævnte sætning fremgår allerede af bemærkningerne til lovforslaget, men det findes hensigtsmæssigt, at denne vigtige tilføjelse fremgår direkte af lovteksten.

Svar: Det er vurderingen, at beskrivelsen af, hvorledes kravet om dokumentation kan opfyldes mest hensigtsmæssigt, fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen. Herudover er bemærkningerne suppleret med en præcisering af, at når kommunalbestyrelsen bliver bekendt med, at

en lejer ikke opfylder betingelserne om forholdet mellem antallet af beboere og antallet af beboelsesrum, bør kommunalbestyrelsen vejlede lejeren om undtagelsesbestemmelsen i stk. 2 til 4, samt hvilke krav kommunalbestyrelsen stiller til dokumentation.

10. Inooqat

Inooqat har som sådan ingen bemærkninger til det, der allerede står i udkastet. Vi kunne dog godt tænke os, at der blev tilføjet noget yderligere omkring handicapområdet. At få/have et handicappet/udviklingshæmmet barn, der f.eks. anbringes i en anden by til en døgninstitution, er ikke medtaget som en del af “andre sociale begivenheder”, som giver ret til – for en stund – at beholde sin boligsikring.

Svar: Bemærkningerne er indarbejdet i bemærkningerne til stk. 2 til 4 i fornødent omfang. Det fremgår af bemærkningerne til stk. 2, at: ” En social begivenhed vil være dødsfald, skilsmisse, en ægtefælle eller samlever der flytter på plejehjem, et barn der flytter til anden by for uddannelse, et barn med handicap der anbringes uden for hjemmet og tilsvarende. ”

At have et handicappet/udviklingshæmmet barn, der er placeret i en anden by til en døgninstitution, giver et behov for, at man i hjemmet fortsat har plads til barnet/børnene, til brug f.eks. når de kommer på besøgsrejser, eller er hjemme hos forældrene i anden anledning. Vi mener derfor, at der skal være en undtagelsesregel om, at boligsikringen beholdes – skal ikke være tidsfastsat -, når det handicappede/udviklingshæmmede barn placeres på døgninstitution. VI er lidt tilbøjelig til at mene, at dette også bør gælde, selv når barnet er placeret i en døgninstitution i hjembyen. Der er behov for pladsen, når forældrene har samvær med barnet.

Svar: Der er i § 3, stk. 5, indarbejdet en udvidelse af kommunalbestyrelsens mulighed for at dispensere for forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere, således kommunalbestyrelsen udover stk. 1 også har mulighed for at dispensere fra fristen på 24 måneder i stk. 3. Det fremgår af bemærkningerne til stk. 5, at dispensationsbestemmelsen i stk. 5 giver plads til, at der kan vises menneskelige og fornuftige hensyn, såfremt situationen viser et behov herfor, herunder at der efter en konkret vurdering kan tages særligt hensyn til, at ændringen i husstandssammensætningen sker som følge af, at et barn bliver anbragt udenfor hjemmet, hvor det skønnes hensigtsmæssigt at bevare barnets værelse med henblik på at opretholde barnets tilknytning til hjemmet.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Stk. 2

Udgør en undtagelse til hovedreglen i stk. 1, hvorefter der kun kan ydes boligsikring, hvis antallet af beboelsesrum ikke overstiger antallet af beboere med mere end 1.

Når kommunalbestyrelsen bliver bekendt med, at en lejer ikke opfylder betingelserne om forholdet mellem antallet af beboere og antallet af beboelsesrum, bør kommunalbestyrelsen vejlede lejeren om undtagelsesbestemmelserne i stk. 2 til 4, herunder hvilke krav kommunalbestyrelsen stiller til dokumentation for, at der er indgivet ansøgning til udlejer om at flytte til en lejebolig, der opfylder kravet til forholdet mellem antallet af beboere og antallet af beboelsesrum og pligten til at acceptere relevante boligtilbud.

Med undtagelsen i stk. 2 får den efterlevende ægtefælle eller samlever efter et dødsfald et retskrav på at oppebære boligsikring, selv om antallet af beboelsesrum som følge af et dødsfald overstiger antallet af beboere med mere end 1. Det samme gælder, når der indtræder anden social begivenhed, der reducerer antal personer i en husstand. En social begivenhed vil være dødsfald, skilsmisse, en ægtefælle eller samlever der flytter på plejehjem, et barn der flytter til anden by for uddannelse, et barn med handicap der anbringes uden for hjemmet og tilsvarende.

Lejer har krav på at oppebære boligsikring i en periode på 6 måneder efter begivenheden. Fristen på 6 måneder skal regnes fra den dato, hvor den pågældende ægtefælle eller samlever er afdød ved døden eller den sociale begivenhed i øvrigt er indtrådt.

Stk. 3

Det er en betingelse for at oppebære boligsikring efter 6 måneder efter begivenheden og op til 24 måneder, at lejer søger en anden lejebolig, der opfylder kravene til forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere. Det er således en betingelse for at bibeholde ret til boligsikring udover 6 måneder, at lejer inden 6 måneder fra begivenheden fremsender dokumentation til kommunalbestyrelsen om, at lejer har ansøgt om en anden lejebolig, der opfylder kravene til forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere, jf. stk. 1.

Hvis den krævede dokumentation ikke er fremsendt inden 6 måneder fra begivenheden, ophører boligsikringen automatisk. Lejer kan oppebære boligsikring igen, når lejer fremsender den krævede dokumentation. Der skal ikke ske udbetaling af boligsikring med tilbagevirkende kraft. Lejer får ret til at oppebære boligsikring fra den dato, hvor kommunalbestyrelsen modtager den krævede dokumentation. Lejer har ikke ret til boligsikring i den mellemliggende

periode fra 6 måneder efter begivenheden og frem til kommunalbestyrelsen modtager den krævede dokumentation.

Lejer kan ikke oppebære boligsikring udover 24 måneder efter begivenheden i medfør af stk. 3, hvis boligsikringen ophører i en periode, fordi lejer ikke har fremsendt den krævede dokumentation til kommunalbestyrelsen. Har boligsikringen eksempelvis været ophørt i 1 måned, fordi lejer ikke har fremsendt den krævede dokumentation til kommunalbestyrelsen inden 6 måneder fra begivenheden, vil lejer i medfør af stk. 3, fortsat kun oppebære boligsikring i op til 24 måneder efter begivenheden. Lejer vil i denne situation samlet set oppebære boligsikring i 23 måneder.

Kravet til dokumentation kan f.eks. opfyldes ved, at lejers boligselskab bekræfter overfor kommunalbestyrelsen, at lejer har ansøgt boligselskabet om en ønskeflytning til en mindre lejebolig, der opfylder kravene til forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere. Kravet til dokumentation kan også opfyldes ved, at lejer dokumenterer, at der er ansøgt om en mindre lejebolig på det private lejemarked eller, at lejer har skrevet sig op på en venteliste til almene lejeboliger.

Perioden på 24 måneder er den samlede periode, hvor en lejer er berettiget til boligsikring i medfør af undtagelsesbestemmelsen i stk. 3. Perioden på 6 måneder, hvor der ikke er krav om fremsendelse af dokumentation for ansøgning om en ønskeflytning til en mindre lejebolig, der opfylder kravene til forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere, indgår i den samlede periode på 24 måneder.

Stk. 2 og 3 finder ikke anvendelse efter udløbet af fristen på 24 måneder efter begivenheden.

Undtagelsesbestemmelserne i stk. 2 og 3. vedrører kun de tilfælde, hvor husstanden som følge af dødsfald eller anden social begivenhed ikke længere opfylder kravet om, at antallet af beboelsesrum ikke må overstige antallet af beboere med mere end én, jf. stk. 1. Lejeren er i medfør af § 6, stk. 2, fortsat forpligtet til at underrette kommunalbestyrelsen om ændringer i forhold af betydning for ret til boligsikring og kommunalbestyrelsens beregning af boligsikring.

Stk. 4

Bestemmelsens stk. 4, fastslår, at lejeren har pligt til at tage imod et boligtilbud, der opfylder kravene til forholdet mellem beboelsesrum og antal beboere. Hvis lejeren afslår et boligtilbud, der opfylder forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere, bortfalder lejerenes ret til boligsikring i medfør af stk. 3.

Til nr. 2

Stk. 5

Kommunalbestyrelsen kan efter en konkret vurdering træffe afgørelse om, at lejeren kan oppebære retten til boligsikring, selv om antallet af beboelsesrum overstiger antallet af beboere med mere end én.

Bestemmelsen er en opsamlingsbestemmelse, som skal tilgodese beskyttelsesinteresser, der er anerkendt i inatsisartutlovens stk. 2 og 3, men hvor de udtrykkelige undtagelsesbestemmelser har vist sig at være utilstrækkelige.

Særlige omstændigheder skal ses i forhold til borgerens aktuelle situation.

Bestemmelsen giver plads til, at der kan vises menneskelige og fornuftige hensyn, såfremt situationen viser et behov herfor, herunder at der kan tages særligt hensyn til alderen på lejeren eventuelle hjemmeboende børn.

Som særlige omstændigheder kan eksempelvis nævnes, at der pludselig sker ændringer i husstandssammensætningen som følge af, at et barn bliver anbragt udenfor hjemmet, hvor det skønnes hensigtsmæssigt at bevare barnets værelse til en eventuel senere hjemgivelse eller hvor det findes hensigtsmæssigt af hensyn til at opretholde barnets tilknytning til hjemmet.

Bestemmelsen kan efter en konkret vurdering anvendes, hvor den enkelte lejer ikke har økonomisk eller praktisk mulighed for at flytte til en mindre lejebolig inden for fastsatte frist, f.eks. fordi ventetiden på den almene liste over ønskeflytninger overstiger 24 måneder. Bestemmelsen kan efter en konkret vurdering endvidere anvendes, hvor lejeren tidligere har haft økonomisk råderum til en lejebolig på det private lejemarked, men efter ændringer i husstandens størrelse, ikke kan betale markedslejen for en mindre lejebolig på det private lejemarked og derfor må skrive sig op på venteliste for almene lejeboliger.

Til § 2

Det foreslås, at Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2018.